

สติปัญญา ๔

พระธรรมเทศนา

พระโพธิธรรมจารย์เถร (หลวงปู่สุวัจน์ สุวโจ)

แสดง ณ. วัดป่าอุดมสมพร

เมื่อวันที่ ๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๓

โพสท์ในลานธรรมเสวนา หมวดสติปัญญา ๔ โดยคุณ : ไก่แก้ว [15 ก.พ. 47]

ต่อไปนีขอให้คุณทุกท่านจงสำรวจใจของเรา เพื่อให้เกิดความสงบ เพราะเราต้องการความสุข เมื่อใจสงบแล้วก็มีสุข ความสุขที่เกิดขึ้นจากความสงบนั้น เป็นความสุขที่สะอาด ความสุขที่บริสุทธิ์ และเป็นความสุขที่มั่นคงถาวร หาได้โดยไม่เคียดรื้อนทั้งตัวเองและบุคคลอื่น เป็นความสุขที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงได้บรรลุถึง แล้วประกาศให้ผู้ที่ได้ยินได้ฟังอบรมฝึกฝนให้ได้ความสุขเช่นนั้น เพราะฉะนั้นต่อไปนี้ให้พากันตั้งใจฟังธรรมเพื่อให้เกิดความสงบสุข

เพราะเราทั้งหลายต้องการความสุข ให้พากันดูซิว่า ความสุขอยู่ที่ไหน ให้เราตรวจดูเสียก่อน การภาวนาไม่ต้องรีบร้อน ให้ตรวจให้มีความรู้สึกตัวของเราให้สมบูรณ์ให้รอบคอบ แล้วปลอบจิตของเราให้ดี ตั้งใจให้ดี เพราะความสุขนั้นมาในรูปลักษณะแห่งความดี ใจที่ดีนั้นต้องมีคุณธรรมประจำใจของเรา คุณธรรมที่ดีสูงสุด ก็คือ พระพุทธเจ้า ถ้าพูดถึงอานุภาพแล้ว พระพุทธเจ้ามีอานุภาพ ถ้าพูดถึงความประเสริฐแล้ว พระพุทธเจ้าเป็นผู้ประเสริฐกว่าบรรดาสัตว์ทั้งหลาย มีพระพุทธเจ้าเป็นผู้ประเสริฐสูงสุด เพราะฉะนั้นเราเอาคุณของพระองค์มาระลึกไว้ในใจ เรียกว่า พุทโธ ธัมโม สังฆโณ พุทโธ ธัมโม สังฆโณ แล้วพยายามระลึกถึง พุทโธ พุทโธ เราฟังทำความเข้าใจว่า พุทโธ นั้นคือเป็นผู้ตื่น เมื่อเราระลึกพุทโธ แล้วเราต้องรู้ตัว ธรรมดาคนตื่นคือคนรู้ตัว คนหลับคือคนไม่รู้ตัว เพราะฉะนั้น วิธีภาวนาพุทโธอย่าให้หลับ อย่าให้หลงต้องรู้ตัวอยู่เสมอ ต้องทำความรู้ตัวให้มีกำลัง คำว่ารู้ตัวนี้ รู้กว้างๆ คือตัวที่เรานั่งอยู่ในปัจจุบัน ถึงแม้ว่ายังไม่สงบก็ตาม ให้รู้ตัวเสียก่อน เมื่อเราระลึกพุทโธ สร้างความรู้ พุทโธ รู้ตัว ความรู้ ค่อยตั้งตัวได้แล้ว เราก็พยายามใช้ความเพียร ใช้ความระลึกเพื่อเป็นกำลังของจิต เพื่อให้จิตมั่น ทำงานตามความต้องการของเรา

เมื่อเราระลึกถึงตัวอยู่ตลอดเวลา ความรู้นั้นย่อมแผดเผากิเลสที่ทำให้เราหลง
ได้ เพราะความรู้กับความหลงนั้นเป็นสิ่งที่ตรงกันข้าม ถ้ามีความรู้น้อย ความหลง ความ
พลั้ง ความพลอ ก็มากขึ้น ถ้ามีความรู้ตัวมาก ความหลงก็น้อยลงไป ถ้าเรามีความรู้เต็ม
เปี่ยม ความหลงก็ไม่มี เพราะมันไม่มีที่อยู่ ที่เกาะ ที่อาศัย เพราะฉะนั้นเราพยายามบรรจุ
ความรู้คือพุทธโชนั้น แม้แต่ลมหายใจเข้า ลมหายใจออก ก็ต้องการความรู้ ไม่ใช่ต้องการ
อันอื่นเพื่อกำจัดความหลง ความหลง ถ้าเราไม่ตรวจสอบพิจารณาแล้ว เราไม่เข้าใจว่า
เป็นภัยอย่างสำคัญ เราผู้ต้องการความสุข สิ่งที่ก่อกวนมีกิเลสเป็นต้น มันต้องอาศัยความ
หลงนี้แหละเกิดขึ้น ไม่ว่าจะความโกรธก็ดี ไม่ว่าจะความโลภก็ดี หรือราคะโทสะก็ดี ต้อง
อาศัยความหลงเป็นพื้นฐาน หรือจะว่าเป็นสิ่งที่อาศัยเกิดขึ้นก็ว่าได้ เพราะฉะนั้นการ
ภาวนาเพื่อความรู้ตัวนี้แหละ จึงเป็นเครื่องแผดเผาความหลงให้หมดไป เมื่อความหลง
ไม่มีแล้ว สิ่งที่ดีมีอยู่ในจิตใจเราก็รู้ สิ่งที่ไม่ดีมีอยู่ในจิตใจเราก็เห็น เพราะเราไม่หลง
จิตใจมีความสุขเราก็รู้ ใจดีมีความสุขเราก็รู้

ความสุขและทุกข์ทั้งสองอย่างนี้ เราต้องการสิ่งใด เราก็เอาสิ่งนั้นไว้ สิ่งไหนที่เรา
ไม่ต้องการคือความทุกข์ เราไม่ต้องการ เมื่อเรารู้แล้ว เราก็พยายามศึกษาในเรื่องทุกข์ ว่า
มีมูลฐานมาจากอะไร ที่ไหนความทุกข์ทางกายมีอะไรเป็นปัจจัย อาศัยอยู่ได้อย่างไร เรา
ก็ควรศึกษา การศึกษาทุกข์เป็นกิจฐานในสังขะ คือเราจะต้องศึกษา เพราะเราไม่
ต้องการทุกข์ เพื่อเราจะออกจากทุกข์ หรือต้องการพ้นจากทุกข์ ทุกข์ที่เราได้ยินได้ฟังมา
ในพระสูตร ท่านซึ่งลงที่ชาติ ชรา พยาธิ มรณะ เราก็ควรรู้จักว่าชาติอยู่ไหน อะไรเป็น
ชาติ คำว่าชาติความเกิดนี้เป็นที่ประชุมรวมแห่งขันธ์ห้ามีอยู่ในตัวของเรานี้เอง

ขันธ์ห้าที่เราเคยยึดว่าเป็นตัวเรานั้น เราควรศึกษาว่าเป็นตัวของเรานั่นเอง หรือมี
รูปเป็นต้น เรามาคำหนดรูป ว่ามีเราอยู่ตรงไหน เมื่อเราถามโดยสังขะโดยธรรมแล้ว ไม่
เห็นมีตัวเราอยู่ตรงไหน หรือของเรายู่ตรงไหน สิ่งเหล่านั้นก็จะกลายเป็นสภาพ
กลายเป็นธรรมไป ผมงก็เป็นธรรม ขนก็เป็นธรรม คำว่า “ธรรม” คือสภาวะแห่งความ
จริงที่มีอยู่และปรากฏอยู่เขาเป็นอยู่อย่างนั้น ธรรมเหล่านั้นเขาไม่ได้รับรู้ว่าเขาเป็น
ผม เขาไม่ได้รับรู้ว่าเขาเป็นสิ่งนั้นสิ่งนี้ แต่เราไปสมมุติเรียกเขาแล้วก็หลงยึดหลงถือ
หลงยินดียินร้าย ทุกข์จึงเกิดขึ้นเมื่อสิ่งเหล่านั้นมันเปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะของ
ธรรม เมื่อเกิดขึ้นแล้วมันต้องมีความคร่ำคราทรุดโทรมไปตามหลักสูตรของมันเอง

สูตรของธรรมนี้เปิดเผย มิได้ปกปิดตั้งแต่ไหนแต่ไร ตั้งแต่อดีต ใครเกิดมาก็
ประมาณเท่าใด ความแก่ก็มีประมาณเท่านั้น ไม่มีใครจะเหลืออยู่ได้แม้แต่คนเดียว จะ
ได้ศึกษาวิชาความรู้สูงเท่าใดก็ตาม หรือจะได้รับความนิยมนิยมชมชอบ สมมุติว่าเป็นผู้ที่มี
ยศฐาบรรดาศักดิ์สูงอย่างไรก็ตาม ความแก่นี้มิได้เกรงกลัวอำนาจหรือความรู้ใดๆ ทั้งสิ้น
จึงเรียกว่า “ธรรม” เป็นไปอย่างตรงไปตรงมา มิเท่าไรก็แก่เท่านั้น เพราะฉะนั้นสิ่งเหล่านี้
เราสมควรจะศึกษาได้ ไม่ใช่เป็นของปกปิด มีประจำตัวของเราทุกๆ คน แต่ที่เราไม่แจ้ง
ชัดในจิตในใจนี้เพราะความหลงตัวนี้เอง คอยมาขัดขวางให้เรามัวเมาไป ไม่ได้ดูให้แจ้ง
ชัด พอใกล้จะรู้แล้วก็ถูกส่งสิ่งอื่นมาปกปิด ก่อความให้จิตใจเราไม่อยู่คงที่ ให้ไปรู้เรื่อง
อื่นใหม่อีกอยู่เรื่อยไป จิตที่เราแก้ความหลงก็เลยทำไม่สำเร็จ

เพราะฉะนั้น เราจะต้องการความสำเร็จให้ถึงที่จุดหมายปลายทางนั้น ต้องทำให้
ต่อเนื่องกันไป อย่าให้ความหลงเกิดขึ้นได้ พยายามรักษาความรู้ไว้เพื่อให้ตื่นอยู่เสมอ
เรียกว่า “พุทธโธ” ระลึกรู้อยู่อย่างนั้น เพื่อไม่ให้หลง ถ้าหากความหลงเกิดขึ้นในเรื่องอัน
ใด เราก็พยายามวิจัยในเรื่องนั้น เพื่อให้คลี่คลายความหลง เพื่อให้รู้ความจริงว่าเป็นสิ่งที่
ไม่ควรหลง เพราะเมื่อเราหลงแล้ว นำทุกข์นำความมัวหมอง นำความลำบาก นำความ
เสียใจ นำความกระวนกระวายมาสู่ตัวของเรา เราทั้งหลายที่ได้รับทุกข์มีประมาณ
เท่าใด ทุกข์เหล่านั้นไม่ใช่มาจากอื่นไกล มาจากกิเลสตัวหลงที่เราไม่ได้ผูกให้เกิด
ความรู้ ขับไล่มันให้ออกไปเราจึงหลงแล้วหลงอีก ยึดมั่นถือมั่นสำคัญหมายต่าง
ๆ นานา เป็นเหตุให้หนักอกหนักใจ เป็นเหตุให้เดือดร้อนเนื้อร้อนใจ เป็นเหตุให้มัว
หมองในจิตในใจ

เพราะเหตุนี้เราทั้งหลายจึงพยายามฝึกหัดอบรมวิธีภาวนาให้รู้ เพื่อจะได้แก้ความ
หลง เมื่อเราบรรลุความรู้ในจิตใจของเราไม่ให้ผลหนักเข้าๆ แล้ว จิตถึงสภาพมีกำลัง
ความเป็นหนึ่ง ก็ได้รับความวิเวก มีความสงบเมื่อความสงบเกิดขึ้น ความสุข ความอึด
อึดใจก็ย่อมเกิดขึ้นจากความสงบนั้น แต่ไม่ใช่การหลับ การหลับนี้ไม่ใช่สมาธิ ไม่ใช่
ภาวนา ถึงแม้ว่าจะสงบก็จริงแต่ไม่มีประโยชน์ เพราะจิตถูกกิเลสคือความหลงครอบงำ
ไม่รู้ตัว ลืมไปหลับไป จิตไม่เอาการเอางานเอาธุระอันเรียกว่ากรรมฐาน

การภาวนานี้เป็นการงานชนิดหนึ่ง เป็นงานที่ออกจากทุกข์ ก็คือออกจากความหลง
ความไม่รู้ตัวนี้เอง ให้เกิดความรู้ตัวขึ้นมา ขอให้เราท่านทั้งหลายที่เริ่มต้นภาวนานั้นอย่า
อยากรู้มาก เพียงแต่รู้ตัวก็พอแล้ว รู้ตัวอย่างเดียวให้เป็นหนึ่งจริงๆ จะเป็นผู้เข้าถึงพุทธโธ

ที่แท้จริง ไม่เอาอะไรหรอก เอาความรู้ตัวอยู่นี้ ไม่ให้เปลอกำหนดเหมือนกับไฟที่ติดสว่างอยู่ตลอดเวลา ไม่มีดับไม่มีมีด ให้ติดต่อเนื่องกัน แม้แต่ขณะหายใจเข้าออกก็ไม่มีเปลอ แต่อย่าไปข่มบังคับจนเป็นทุกข์ ในขณะที่รู้ตัวนั้น เราทำความพอใจ ทำความสบายใจ ทำความดีใจปลอบใจของเราให้มีความพยายามในอารมณ์อย่างนี้ เราจะออกจากทุกข์ได้เพราะความรู้ตัวนี้

เมื่อความรู้เต็มเปี่ยมมีกำลังแล้ว เราก็สามารถใช้ความรู้ที่ระลึกธรรมต่างๆ อดีตก็ตาม ปัจจุบันก็ตาม สามารถที่จะรู้ได้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา เริ่มต้นพระองค์ก็ตั้งสติ คือความรู้อันนี้เอง ลมหายใจเข้าก็รู้ ลมหายใจออกก็รู้ ทำความรู้ตัวอยู่อย่างนี้ เมื่อความรู้ในปัจจุบันมีกำลังเต็มที่จนจิตใจสงบตั้งมั่นไม่หวั่นไหว ต่ออารมณ์อันอื่นที่จะมาหลอก ที่มาดึงไปมาลากไป ทีเพียงพยายามรู้ ความรู้อย่างเดียวเท่านั้น มีกำลังเต็มที่แล้ว พระองค์จึงน้อมรับความรู้อันนั้น ถอยหลังไปที่พระองค์ได้ผ่านมาแล้ว ว่าเรามาจากไหน มาอยู่ที่นี้ พระองค์ก็สามารถใช้ความรู้ระลึกตามลำดับที่พระองค์ผ่านมา พระองค์มาอย่างไร เกิดมาอย่างไร อยู่ในครรภ์เป็นอย่างไร เพราะจิตดวงนี้แหละเป็นผู้รู้ มีลักษณะรู้อยู่แล้ว แต่ถูกอารมณ์หลงเข้าครอบงำ เราจึงไม่สามารถที่จะเข้าใจในตัวของเราว่าได้มาจากไหน อยู่อย่างไร พระองค์สามารถระลึกในชาติถอยหลังไปอีก ชาติหนึ่งบ้าง สองชาติบ้าง จนถึงอสงโขยชาติบ้าง เรียกว่า บุพเพนิวาสานุสติญาณ อาศัยสติที่พระองค์เจริญให้เต็มที่บริบูรณ์ เกิดความรู้ตัวเอง มีพลังอย่างเต็มที่ในจิตใจแล้ว สามารถไปใช้ระลึกที่พระองค์ท่องเที่ยวมา มีประมาณเท่าใด ความรู้ส่วนนี้ก็กำลังเพียงพอแล้ว สามารถที่จะรู้ได้ จนถึงอสงโขยชาติ ไม่มีที่สิ้นสุด

การระลึกชาติได้นั้นมีประโยชน์ทำให้ผู้รู้นั้น มีความสลดสังเวชในชาตินั้นๆ เคยทำชั่วอย่างนั้น ได้รับทุกข์อย่างนั้น แต่แล้วทุกข์ทั้งหลายที่เกิดขึ้นในตัวของเราในชาติไม่ถ้วนนั้น ไม่ใช่เพราะความดี ล้วนแต่เป็นความชั่วที่เกิดขึ้น อาศัยความหลง เราเข้าใจผิดนึกว่าเป็นความดีแล้วกระทำ เกิดความเบื่อหน่ายในการกระทำต่อไปอีก มีประโยชน์คือทำให้พระองค์รู้ความจริงขึ้นมา สลดสังเวชเบื่อหน่าย คลายความยินดีในภพในชาติที่เกิดแล้วเกิดเล่า ไม่มีที่สิ้นสุด แล้วพระองค์สามารถกำหนดจากปัจจุบัน แล้วจะไปอย่างไรต่อไปอีก

มนุษย์ทั้งหลายทั้งปวงทั้งพระองค์เองและบุคคลผู้อื่น พระองค์ก็สามารถระลึกในปัจจุบันว่าบุคคลผู้ใดทำดีไว้ ได้ละอรรถภาพนี้แล้ว ก็ไปในทางสุคติ บุคคลผู้ใดทำชั่วไว้ ความชั่วนั้นกลายเป็นนิสสัยเป็นปัจจัย และติดตัวบุคคลผู้นั้น จะต้องไปสู่ทุกติ เพราะความไม่ดีของตนที่ตนกระทำไว้อันเป็นกรรมอันมัวหมอง

พระองค์รู้แจ้งชัดข้อเท็จจริงข้อนี้ พระองค์เกิดความเบื่อหน่ายในการเวียนว่ายตายเกิด เกิดแล้วตาย ตายแล้วเกิด เกิดแล้วตายไม่มีที่สิ้นสุด แต่เราไม่รู้ตัวว่าเราเคยเกิดมาแล้ว และเคยตายมาแล้วหลายภพหลายชาติ แล้วจะต้องไปเกิดอีกไม่มีที่สิ้นสุด เราจึงเป็นคนมัวเมา จึงเป็นคนประมาท จึงเป็นคนหลง ไม่มีความเพียร ไม่มีความพยายาม เพื่อจะออกไปจากความเกิดอันนี้ มีแต่ยินดีในความเกิด มีแต่ความปรารถนาในภพในชาติของตนไม่มีที่สิ้นสุด

พระองค์มีความเบื่อหน่ายแล้วพระองค์ก็กลับมาดูจิตในปัจจุบัน ธรรมชาติอะไรที่ทำให้เราท่องเที่ยวไม่มีที่สิ้นสุด พระองค์ก็มากำหนดที่จิตในปัจจุบัน มาเป็นอาสวะเครื่องดองในจิตในใจ อาสวะเครื่องดองนั้น คือความรักใคร่พอใจนี้ส่วนหนึ่ง ในรูปในเสียงในกลิ่นในรสที่เรามีอยู่ในจิตใจอยู่เป็นประจำ ที่พาให้เราอกภพก่อชาติ ไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อเราพอใจในสิ่งใด เราก็ยึดไว้ เกิดอุปาทานในสิ่งนั้น เมื่ออุปาทานมีในจิตใจแล้ว เราอุปาทานสิ่งใด เราก็จะต้องไปอยู่ในที่นั้น ท่องเที่ยวอยู่ในที่นั้น เพราะความอยู่ของสัตว์ทั้งหลาย ก็อาศัยอุปาทานเป็นปัจจัย

เหมือนกับเราทั้งหลายในชาติปัจจุบันนี้แหละ ถ้าเรายึดที่ไหนเป็นที่นอน เวลาเราต้องการนอน เราก็พาร่างอันนี้แหละไป ถึงแม้ว่าเราไปอยู่ที่อื่นก็ตาม ก็ไปปรากฏตัวอยู่ที่นั่น ถ้าเราอุปาทานในภพที่ดี เราก็ได้ไปในที่ดี ถ้ามีทุนพอจะไปได้ ถ้าหากเราอุปาทานในสิ่งที่ไม่ดี เพราะจิตโน้มไปพอใจเข้าใจว่าเป็นสิ่งที่ดี ก็ให้ปรากฏตัวในสิ่งที่ไม่ดีเหล่านั้น เราทั้งหลายมาบำเพ็ญกุศล ที่ได้มาปรากฏตัวอย่างนี้ก็เพราะจิตใจได้ระลึกนึกอุปาทานสถานที่นี้ก่อน หลังจากนั้นเราก็เตรียมสิ่งของเพื่อเป็นปัจจัย อาศัยกำลังทางร่างกายและจิตใจ เพื่อให้ได้มาถึงที่ๆ เราทั้งหลายมาปรากฏก็เพราะจิตถึงก่อน อุปาทานก่อนจากนี้ไปเรายังมีภพอยู่ที่ไหน อุปาทานอยู่ที่ไหน เราก็จะต้องไปที่นั่นอีก ตามที่เราคิดไว้ ยึดไว้แล้ว ไม่ใช่เราไปแล้วจึงคิดตามหลัง คิดยึดไว้แล้วจึงไปได้ นี่แหละที่เรามาเทียบดูเห็นง่ายๆ ว่าเราอยู่ที่ไหน ไปที่นั่น ไปเกิดที่นั่น ไปอยู่ที่นั่น เมื่อระลึกถึงภพใหญ่

ที่ชั้นทั้งหลายแตกดับไปแล้วเรายึดที่ไหนที่เราเคยทำไว้จนเคยชิน เราชะลึกถึงบุญกุศล
ที่ย่อมไปเกิดในสุคติ ให้มีความสุขเป็นใหญ่

เพราะฉะนั้น พระพุทธเจ้าเห็นความอุปาทานอันนี้ พระองค์จึงเกิดความเบื่อหน่าย
ที่ต้องท่องเที่ยวอยู่ในภพวัฏฏสงสาร เพราะอาศัยความพอใจ จึงเกิดความยึดถือความรัก
ใคร่ความพอใจ กามาสวะ ภพซึ่งเกิดจากอาศัยความอุปาทานนี้เอง มีอุปาทานเป็น
ภพ เป็นชาติเป็นชรา พยาธิ มรณะ เป็นอาสวะคงอยู่ในจิตใจ เมื่อเราไม่เห็นโทษเห็น
ภัยของความยึดถือในสิ่งใด ก็จะต้องแบกสิ่งนั้นเป็นภาระหนัก

เพราะฉะนั้น เราพยายามทำลายภพคือเรารู้จักโทษของขันธ มีรูป มีเวทนา มี
สัญญา มีสังขาร มีวิญญาณแต่ละอย่างๆ นี้ ล้วนแต่เป็นภาระอันหนัก ล้วนแต่มีอยู่ใน
ลักษณะที่ทำให้เราผู้ยึดถือไม่ได้รับประโยชน์เท่าที่ควร มีแต่ภาระอันหนักเพราะสิ่ง
เหล่านั้น อยู่ในลักษณะที่เรียกว่าอนิจจัง คือความไม่แน่นอน เมื่อเราผู้ยึดถือตายไป แม้
จะต้องการสักเท่าไร สิ่งเหล่านั้นก็เปลี่ยนแปลงไป

เหมือนกับเราถือรูปขันธของเรานี้แหละ เราชักเราหวงแหนอย่างยิ่ง ทำนุบำรุงทุก
สิ่งทุกอย่าง ทุกวันทุกเวลา มันต้องการสิ่งใดๆ เราก็หามาให้ แต่ถึงอย่างนั้น อนิจจังคือ
ความเปลี่ยนแปลง ความไม่เที่ยง ความชราภาพ ความคร่ำคร่า ความสูญสลาย ความ
หมดไป มันก็หมดไปสิ้นไปทุกวัน ทุกเวลา เราจะต้องหามาบำรุงซ่อมแซมอยู่เสมอมิได้
ขาด ถึงอย่างนั้นก็ยังทรุดโทรมไปตามลำดับ มีพยาธิ โรคภัยไข้เจ็บเกิดขึ้นให้ได้รับทุกข์
ทรมาน ทั้งๆ ที่เราทะนุถนอมปฏิบัติป้องกันทุกอย่าง ก็ยังมีการเจ็บไข้ได้ป่วย เรา
แก้ไขอย่างไรก็หนีไม่พ้น

เพียงแค่เจ็บไข้ได้ป่วย ถ้ามันอยู่มั่นคงถาวรอย่างนั้น ก็ยังพอทำเนา แต่ยังจะแตก
สลายกันไปอีก ไม่เหลืออะไรสักอย่างเลย ที่เราเห็นคเห็น้อยมาก็เปล่า ไม่ได้รับ
ประโยชน์เลยในรูปขันธอันนี้

เมื่อพิจารณาแล้วที่เราอาศัยขันธอันนี้ ไม่ใช่ที่จะให้เกิดความสุขเหมือนกับที่เรา
เข้าใจ ล้วนแต่นำความมัวหมองในจิตใจของเราให้เกิดขึ้นทั้งนั้น เมื่อเรารู้สิ่งนั้นเป็นสิ่งที่
ที่ไม่มีประโยชน์แล้ว ความหลงในสิ่งเหล่านี้ค่อยลง หรือไม่มี ความหลง จิตของเรา
สงบ

ยิ่งรู้เท่าไร ยิ่งมีความสงบ มีความสงบเท่าไร ยิ่งมีความสุข มีความรู้ความสงบ
จิตใจของเรายิ่งสะอาด ยิ่งบริสุทธิ์ ความสะอาดและความบริสุทธิ์นี้ ย่อมไม่มีภัยที่
เกิดขึ้นจากความบริสุทธิ์อันนี้เลย

คำว่า “ภัย” มีชาติ มีชรา พยาธิ มรณะ อันเป็นทุกข์อันนี้ไม่มีอยู่ในความสะอาด
และบริสุทธิ์ที่จิตใจมองเห็นโทษเห็นภัยแล้ว จิตใจเบื่อหน่ายคลายความกำหนัด คลาย
ยินดีปลื้มลอยสละวาง ไม่มียึดมั่นสำคัญหมาย ยังเหลือแต่ธรรมชาติผู้รู้อย่างบริสุทธิ์ผ่องใส
สะอาด

สิ่งเหล่านี้ถ้าเราทั้งหลาย มีความรู้เพียงพอ มีความพยายามสะสมความรู้ตัวเรียกว่า
“พุทธโฆ” ให้มากขึ้นมาแล้ว จะเอาความรู้ที่นั่นไปใช้ในส่วนไหน เราก็จะให้เห็น รู้
แจ้ง เห็นจริงเห็นแจ้งชัด สิ่งไหนควรทิ้งก็ทิ้ง สิ่งไหนควรเอาไว้ เราก็เอาไว้เพื่อให้เกิด
ประโยชน์ เมื่อกิจการงานของเราที่เราต้องทำเสร็จสิ้นแล้ว เราก็ไม่ต้องเป็นห่วงในสิ่ง
เหล่านั้นอีก เราก็จะได้อยู่สบาย นั่งสบาย เดินสบาย คนอื่นเขาว่านวย พระพุทธเจ้า
พระองค์ผู้เสร็จกิจแล้วไม่ว่านวย

ผู้อื่นถูกแต่ความแก่ครอบงำ มีทุกข์เดือดร้อน มีความเจ็บไข้ครอบงำ มีความตาย
ครอบงำ เดือดร้อน ดิ้นรน ว่านวย มัวหมอง พระองค์ไม่ว่านวย พระองค์ไม่มัวหมอง
พระองค์ไม่ทุกข์ใจ เพราะพระองค์ไม่ทุกข์ใจ เพราะพระองค์รู้ของจริง

เราทั้งหลายจะถึงสภาพแห่งความจริงเช่นนั้น ถึงแม้ว่าขั้นตอนนี้จะมีความแก่
ปรากฏก็ตาม จะมีความเจ็บไข้ปรากฏก็ตาม จะมีความตายปรากฏก็ตาม เราก็จะได้
มองดูความไข้ความตายนี้อย่างสบาย อย่างพอใจยอมให้มันเป็น เราไม่ได้แก้ไข สละได้
อยู่ตลอดเวลา มันอยากตายก็ตายไป เพราะไม่ใช่เรา มันอยากเจ็บก็เป็นส่วนเจ็บ ไม่ใช่
ส่วนของเราจะได้แยกออก เรียกว่าเราออกจากทุกข์ได้แล้ว สิ่งเหล่านั้นก็เป็นสิ่ง
นั้น ส่วนทุกข์ก็เป็นส่วนทุกข์ ส่วนแก่ก็เป็นส่วนแก่

เพราะฉะนั้น เราท่านทั้งหลาย การฝึกหัดปฏิบัติอบรมจิตใจ ให้เริ่มต้นจนเกิดความ
รู้ตัวเสียก่อน พยายามทำความรู้ตัวให้มาก มีสติ นั่งก็รู้ เดินก็รู้ มีความสุขก็รู้ มีความทุกข์
ก็รู้ ถ้าหากว่าเราอบรมความรู้ให้โดยรอบแล้ว เราทั้งหลายไม่ต้องสงสัย จะต้องได้พุทธโฆ
แน่นอน พุทธโฆจะต้องบังเกิดขึ้นในตัวของเราแน่นอน

พุทฺธโรก็แปลโดยตรงแล้วว่าผู้รู้ ส่วนพระพุทฺธเจ้านั้น พระองค์เป็นผู้บริสุทฺธิ์
พระองค์ได้ฝึกฝนตัวพระองค์เองอย่างถูกต้อง แต่ก่อนพระองค์ก็ยังไม่เป็นพุท
ธโร พระองค์มาได้จากที่พระองค์ฝึกฝนอย่างถูกต้อง แต่พระองค์เป็นพุทฺธโรพิเศษ เรียกว่า
“สัพพัญญูพุทฺธะ” ส่วนเราก็เป็นพุทฺธโร เรียกว่า “สาวกะพุทฺธะ” จะต้องอาศัยได้ยินได้ฟัง
ตามแล้วมาฝึกฝนปฏิบัติตาม และเกิดความรู้ได้เหมือนพระองค์รู้ตัวได้อย่างบริสุทฺธิ์ เรา
ก็จะได้อาศัยความรู้นั้นมาเป็นที่พึ่งเรียกว่ามีพระพุทฺธเจ้าเป็นที่พึ่ง

อารมณ์ที่เรารู้นั้นเรียกว่า “ธรรมารมณ์” เราจะได้เสวยความสุขอย่างที่มีอยู่ประจำ
จิตโดยธรรมชาติ เป็นของจริงแน่นอน พุทฺธโรนั้นจะกลายเป็นธรรม ส่วนเราปฏิบัติให้
ถึงซึ่งความบริสุทฺธิ์ ก็เท่ากับเราได้ถึงซึ่งพระสงฆ์ เมื่อพระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์ ได้
ประชุมกันเต็มกำลังแล้วในจิตของเรา จะมีอานุภาพทำให้เรามีที่พึ่งที่แท้จริง อันอุดม
สูงสุด เพราะฉะนั้นเมื่อเราทั้งหลายได้ยินได้ฟัง ตั้งใจกำหนดภาวนาไปตามสักพักหนึ่ง
แล้วจึงค่อยเลิกกัน.....

น้อมกราบรำลึกพระคุณหลวงปู่ด้วยเศียรเกล้าค่ะ

จากคุณ : ไก่แก้ว [ตอบ: 15 ก.พ. 47]